811.163.41'276.6:34
https://doi.org/10.18485/msc.2019.48.1.ch19

Јелена Р. РЕДЛИ*
Универзитет у Новом Саду
Филозофски факултет

Оригинални научни рад
Примљен: 27. 09. 2018.
Прихваћен: 14. 02. 2019.

НЕСИСТЕМСКИ СПОЈЕВИ РЕЧИ У ПРАВНИМ ТЕКСТОВИМА**

Ово истраживање је усмерено на несистемске спојеве речи у правним текстовима, који нису у складу с језичким нормама јер представљају неприродне структуре. Примери ексцерпирани из пресуда судова у Републици Србији и с интернетских портала српских медија обухватају спојеве именица + именица (*захтев азила, акт насиља, поступак истраге*) и придев + именица (*криминална осуда, тужилачка истрага, тужилачке власти*). Овај рад ће покушати, с једне стране, да укаже на поремећаје у атрибутској и падежној семантици, а, с друге, да истражи узроке настанка ових неуобичајених спојева, који у великом броју показују истоветност са својим еквивалентима у енглеском језику.

Кључне речи: српски језик, језик права, несистемски спојеви, атрибуција, рекција.

1. *Увод*. С обзиром на то да су многи проблеми који настају приликом тумачења правног језика по својој природи језички, намеће се питање зашто је поље језика и права маргинализовано кад су, с једне стране, језик и право у блиској вези, а, с друге, све више се даје на значају разним интердисциплинарним студијама (Тирзма 2008: 12).

Веза језика и права се потцењује јер правна струка не обраћа пажњу на језик. Правници углавном гледају на језик као на алат, а не као на предмет проучавања. Адвокати су често добри корисници језика, али већина га несвесно употребљава. Резултат (или узрок) оваквог стања јесте то што ниједан правни факултет у Србији, ни државни ни приватни, не нуди курсеве на којима се учи о вези језика и права, док постоје предмети као што су Основи економије, Економска политика или Страни језик правне струке.

* redli@ff.uns.ac.rs

** Рад је настао у оквиру пројекта *Стандардни српски језик: синтаксичка, семантичка и прагмаитчка истраживања* (бр. 178004), који финансира Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

По угледу на неформално истраживање П. Тирзме (Тирзма 2008: 12), у августу 2018. смо проверили колико се пажње посвећује вези језика и права. Користили смо интернетске претраживаче Гугл и Гугл Академик и електронски каталог COBISS. Да бисмо добили што јаснију слику, број резултата смо упоредили са онима које даје веза права и економије.[1]

Слика 1. *Упоредни резултати количине текстова, научних и стручних радова из правне области у односу на области језика и економије*

	Гугл	Гугл Академик	COBISS
језик и право	400	45	2
право и језик	195	30	0[2]
економија и право	81.070	69	9
право и економија	14.740	127	5

Како видимо, добијени резултати оквирно показују колико се о овим темама пише, што даје приближну слику количине научне пажње посвећене овим областима. То потврђује утисак да се много већа пажња даје праву и економији него језику и праву. Ова појава је нарочито упечатљива јер је језик бар исто толико важан колико и право, а вероватно важнији од економије у праву. Проблеми правног језика нису привукли већу пажњу ни домаћих правних филозофа те је литература на српском језику оскудна. Тек у новије време правна наука је почела да се интензивније бави сложенијим семантичким, синтаксичким и прагматичким питањима језика права. Запажен прилог у овом правцу представља студија *Језик права* Николе Висковића (1989).[3]

2. *Језик и право*. Језик је, будући делом човекових когнитивних способности, тесно повезан с мишљењем. Према Хумболту, он је сталан процес, континуирани напор човека да изрази своје мисли (Хумболт 1836–39 према Касирер 1978). Сходно томе, језички нивои, па и терминологија, осликавају начин размишљања о спољњем свету. Да цитирамо Мешу Селимовића: „jezik ima svoje ustrojstvo i svoju zakonitost kojom živi. Ovo ustrojstvo mora biti isto kao i ustrojstvo razuma, tako i mora biti i jedna mera kroja i savršenstva”

[1] Претрага на ћирилици даје нешто другачије резултате у односу на претрагу на латиници. Зато смо резултате сабрали и у табели дали збирове. Због начина на који претраживачи раде, не можемо се ослонити на тачност фреквенција јер они дају оквирне резултате. Сервер претраживача одлучује колико ће времена посветити претрази зависно од своје тренутне оптерећености. Затим извештава шта је пронашао у задато време на серверима који су му били најдоступнији. Зато два претраживача могу варирати у броју резултата истог упита у два узастопна претраживања. Међутим, можемо добити веома добар увид у фреквенцију чак и кад се не можемо ослонити на тачан број. Ипак, морамо имати на уму да добијени резултати морају бити значајни да би се уопште употребили, нпр. 81.000 према 195 је дистинктивније него 45 према 30.

[2] Добијен је само један резултат за „право и језик”, али у виду назива зборника реферата с истоименог научног скупа у Крагујевцу.

[3] Према нашим сазнањима, од српских лингвиста се С. Савић позабавила питањем језика закона на плану синхроније, и то из родне перспективе (Савић и др. 2006).

(Селимовић 1970: 100). Појам ’језик’ укључује различите феномене, од свакодневног, говорног језика до језика науке, струке. С обзиром на то да ови феномени показују међусобне сличности и разлике, изучавањем језика се баве различите науке и научне дисциплине, првенствено лингвистика, а затим и психологија, социологија, филозофија, па и право.

Стандардни језик је нормирани језик, а језик права, који припада стандардном, више је формализован и стандардизован од обичног стандардног језика јер садржи термине и изразе својствене само датој струци.

2.1. Језик је и основни облик комуникације власти, која кроз право уређује интересе и понашање одређеног друштва. Право као језичка творевина подразумева да се правни садржај изражава језиком те је језик за право битан на најмање два начина. Прво, закони или законске норме не могу постојати без могућности да се артикулишу или опишу путем језика. Друго, језик је битан алат у обављању правних послова (Тирзма 2008: 11).

Пошто право остварује своју функцију само ако је уређено и ако су његове норме у складу с друштвеним односима, оно мора бити формулисано јасно и недвосмислено. Да би се то постигло, за сваки правни појам се дефинише посебан језички израз или термин с тачно одређеним значењем. Отежавајућу околност чини то што правне норме не стварају исти правни субјекти и у исто време што за последицу има промену значења неких речи и правних израза или вишезначну употребу једног правног израза. Неки термини, тзв. термини искључиво правног припадања, имају одређено значење само онда када могу бити примењени на право (Максимовић 2006: 166). Због тога може доћи до погрешног закључивања те је неопходно исправно протумачити намеравано значење неког правног термина да би се утврдило право значење или могућа значења. У овоме се јасно уочава важност лексичке и падежне семантике, али с обзиром на то да је правни језик логички језик, право значење не може се утврдити само језичким тумачењем, те оно мора бити повезано с логичким тумачењем (Симић 2006: 66). Међутим, да би имао и логички смисао, правни израз мора бити језички уравнотежен, правилан и у складу с идејама које саопштава.[4]

Да би се право ваљано применило, правни појмови и специјалистички правнички термини треба да буду сковани тако да отклоне двосмисленості и нејасноће и све потенцијалне неспоразуме (Максимовић 2006: 169). Уколико су правни језик и стил нејасни и неразумљиви лаицима, а специфичности правне терминологије пренаглашене, то може довести до тога да се право одвоји од друштвене стварности коју уређује па самим тим постане неупотребљиво јер адресати неће разумети како треба да поступају у одређеним ситуацијама (Ђорић 2017: 1580). Ово води у мистификацију, највише присутну у судским одлукама где су, како неки аутори тврде, „заступљени такав језик и стил који тешко да би добили прелазну оцену од стране филолога” (Петрић 1980: 29). Правници се често баве само садржином норми и заповестима, а

[4] Став да је логичка страна неког правног израза важнија од његовог језичког значења повезује се са тзв. *формалним легализмом* према којем се садржина оцењује чак и кад није добро језички саопштена (Ђорић 2017: 1580).

притом не воде рачуна о језичком аспекту правне проблематике, не баве се дубинском структуром и значењем терминологије (Максимовић 2006; 165; Ђорић 2017: 1577). Неки аутори сматрају да се значајем језика за право, специфичним правним језиком и правном терминологијом баве углавном правници, док лингвисти остају строго у оквирима лингвистичке науке.

Јурислингвистика – лингвистика права представља једну нову, не до краја конституисану научну дисциплину, која описује језик у праву и право у језику. Она је синтеза права и лингвистике, нарочито примењене лингвистике и социолингвистике. Њен главни циљ је истраживање језика права у различитим његовим аспектима и појавним облицима ради изналажења средстава и техника које би могле да побољшају његов квалитет, прецизност и разумљивост његове терминологије (Максимовић 2006: 163).

2.2. Основни облик правног нормативног изражавања је писмени и има форму реченице. Поред „лаичке" лексике, правни језик користи и посебне термине за означавање правних појмова. Његов стил је веома специјализован: одликује се јаком формализованошћу, типским реченичним конструкцијама, речима и изразима, правном фразеологијом, неекспресивношћу и редукованошћу. Зато је задатак лингвистике да праву обезбеди одређену лексику, морфологију и граматику, које ће његов језик учинити јасним, концизним и недвосмисленим (Максимовић 2006: 127, 164).

Језику права припада и језик суда, који мора бити јасан и разумљив свим странама. По томе се он приближава свакодневном језику односно удаљава од језика прописа. У записницима о исказима лексика се донекле мора променити ради економичности поступка и лакше идентификације правне ситуације (Табороши 2006: 36).

2.2.1. Прво начело језика у праву јесте генерализација, неопходна за стварање опште норме. Аутор се ограничава само на кључна својства неке појаве због чега се из језика мора избацити све што није суштинско за неки скуп друштвених односа. Зато је тај језик лексички осиромашен. Поред тога, начело универзалности налаже да употребљене речи морају имати релативну поливалентност, тј. мора се омогућити идентификација истих појава истим речима у различитим областима права (Табороши 2006: 33–34).

Принцип одређености тиче се формулације која не даје могућност за двосмисленост или другачије језичко тумачење. Правни термини нису неологизми, већ речи које већ постоје у језику, али посебно значење добијају путем правних прописа, правне праксе и науке. Они имају идиоматски карактер јер изражавају специфичан начин мишљења (Савић и др. 2006: 58). Законодавац може створити нову реч коју ће разумети једино правник да би избегао употребу „лаичке" лексике и тако спречио неразумевање намераваног значења. Иако се на овај начин формира затворен систем комуникације, свака норма и израз су одређени, те је језички израз законодавца неспоран. Међутим, претерана одређеност за последицу има неразумевање поруке од стране лаика коме је намењена и опасност да се због потребе за превођењем искриви иницијални смисао (Табороши 2006: 34–35).

Нарушавању језичке кохезије у домаћим законским текстовима доприноси и научна и стручна правничка литература. И сами аутори не негују довољно ни стандардни ни стручни језик. Без обзира на то колико правна наука тежи да правни језик буде прецизан инструмент у рукама правника, његова прецизност се не може никада у потпуности постићи. Отуда, значајну улогу у праву има тумачење права као средства помоћу којег се утврђује значење појединих језичких израза. С обзиром на то да немају сви правни појмови и изрази унапред утврђену форму и садржину нити је значење неких речи и правних израза унапред дато, тумачење произилази из конкретног случаја и веза које имају с осталим правним изразима и појмовима (Лукић 1977: 127). Следствено томе, управо непрецизности и нејасноће у језику могу бити извор погрешака и заблуда приликом тумачења.

3. *Корпус и методологија рада.* Корпус за ово истраживање чине примери лексичких спојева из текстова писаних правним функционалним стилом савременог стандардног српског језика. Грађа је ексцерпирана из пресуда судова у Републици Србији и с интернетских портала српских медија у текстовима правне тематике. Основу методолошког поступка чине синхронијски приступ и синтаксичко-семантичка анализа при чему се водило рачуна о семантици управних именица и њихових атрибута. Интерпретација неких спојева спроведена је уз употребу трансформационог теста ради утврђивања семантичке базе израза, која је представљена угластом заградом и стрелицом [← …].

4. *Анализа грађе.* Примере из анализираног корпуса представљају спојеви речи у одабраним правним текстовима, који показују поремећаје у атрибутској семантици, као и термини који представљају неприродне структуре због своје неправилне или, у најмању руку, неуобичајене рекције.

4.1. *Придевско-именички спојеви*. Код атрибутивног обликовања синтагми уочавају се облици придева који нису увек нужно неправилни, али у спојевима с датим именицама могу навести на погрешно тумачење. Претрага интернетског корпуса и речника правне терминологије (Симеуновић 2003) показала је да су неки од њих највероватније директни преводи одговарајућих енглеских термина односно да су настали интерференцијом – продором структура једног језика у систем другог језика. Тако наилазимо на спој *тужилачка власт* (енг. prosecution authority), који је, заправо, исто што и *тужилаштво*. Израз *криминална осуда* значи исто што и *осуда у кривичном поступку*. У овом првом, придев ’криминалан’ није употребљен погрешно јер значи и ’који се односи на криминал и криминалце, који је у вези с криминалом’ (СЕР). Међутим, његово примарно значење је доминантније у свакодневној употреби па тиме и асоцијативно јаче – ’који садржи у себи криминал, злочин, који има обележје, карактер криминала’ (Исто) због чега се израз *криминална осуда* чини као да није у духу језика. Поред тога, енглеска фраза *criminal conviction* указује на директан превод термина као могући узрок употребе српског израза.

Спој *запрећена казна* у примеру *уместо да добију од пет до 12 година затвора, колико је* <u>*запрећена казна*</u> *за силовање, насилници гоњени за ово*

друго дело врло често се извуку уз новчану или условну казну (<https://www.paragraf.rs/dnevne-vesti/081217/081217-vest4.html>) показује девијацију у виду погрешног атрибуирања што потврђују и релевантни речници српског језика јер не региструју трпни придев од глагола ’запретити’. Дакле, уместо наведене синтагме исправно би било употребити синтагму *предвиђена казна* јер се казна предвиђа или синтагму *законом прописана казна* јер казну закон прописује. Чини се да би овај израз могао бити позајмљен из енглеског језика, у којем се он појављује у претрази на интернету око 1.250 пута, а Corpus of US Supreme Court Opinions (<https://corpus.byu.edu/scotus/>) региструје именице сродне семантике (prosecution, arrest, sanctions) као колокате придева ‘threatened’.

4.2. *Именичко-именички спојеви*. С обзиром на то да правни језик припада интелектуализованом функционалном стилу (Радовановић 1990: 45 и даље), он обилује номиналним конструкцијама с нагомиланим генитивима, чије је низање и међусобно комбиновање последица честе употребе девербативних и деадјективних именица уместо глагола (Радовановић/Бугарски 2007: 203). Комбиновање генитива с номинализованим формама одражава тежњу административно-правног стила ка уопштености и апстрактности тематике, које проистичу из начина на који размишља правнички „ум”, а то је да језик треба да буде економичан, синтетичан, безличан, неовремењен, статичан и сл. (Радовановић 1977: 92–93).[5]

Спојеви истоврсних јединица у којима се главни члан синтагме комбинује с падежном или предлошко-падежном конструкцијом следе врло јасна правила рекције, тј. односа између главног и зависног члана синтагме, у којем главни члан регира, захтева одређени падежни облик зависног члана (Пипер и др. 2005: 536–537; Пипер/Клајн 2013: 276). Узрок неправилној рекцији може бити директно пресликавање граматичких врста речи при чему се стварају неприродне структуре које нису у складу с језичким нормама.

Падежно кодирање је семантички мотивисано што значи да концептуалносемантички односи имају формативну функцију те да се концептуализација рефлектује на граматичке односе. Будући да је концептуализација визуелно утемељена представа неког облика просторних односа као примарних, базичних у људском искуству, она се одражава у језику тако што се значење кроз њу остварује. Међутим, пошто је језик део човекових когнитивних способности, употребу одређене језички специфичне структуре условљавају концепти. Због тога неке речи имају јаку рекцију, тј. обавезно захтевају један одређен падежни облик (Пипер/Клајн 2013: 278). Употреба неодговарајућег падежа у таквим случајевима ремети концептуални систем датог језика што ће показати и примери у којима су изостављањени предлози, који су кључни елементи у концептуализацији јер побуђују различите представе у нашем уму. У прилог томе, М. Радовановић истиче да је девербативна именица бло-

[5] О утицају номинализације је доста писано у нашој лингвистичкој литератури те се њоме нећемо бавити у овом раду. Нас овде интересује нарушавање језичког система услед гомилања генитива.

кирана предлогом подеснија да кондензује реченично значење (Радовановић 1977: 95).

У следећим спојевима, генитивним кодирањем зависног члана нарушава се намеравано значење израза. Трансформи показују да се у њиховој дубинској структури налази сасвим другачије значење односно да је овде реч о субјекатском генитиву, површинском експоненту субјекта дубинског предиката реченице. Девербативне именице, управни чланови ових синтагми, означавају процесе (радње, стања) и зато се у њима задржава синтаксичка реализација аргумената на нивоу глаголске предикације, али се трансформише у граматичке односе структуре именичке синтагме (Рапапорт 2000: 16). Зато се оне понашају као кондензатори реченичног значења, а њихови детерминатори су експоненти осталих конституената реконструисане дубинске реченице (Радовановић 1977).

Тако је генитив у споју *захтев азила* дубински субјекат [← *азил захтева да ...], док је намеравано значење интенционално: ’захтев да се добије азил‘. Због таквог семантичког садржаја дубинске предикације, именица ’захтев’ регира циљни акузатив с предлогом *за* (*захтев за азил*). Акузатив с предлогом *за* траже и именице ’установа’ и ’институт’ јер установе и друге друштвене групе успостављају наменски однос кроз сврху којој служе. Дакле, уместо генитива у спојевима *установе притвора* и *институт условног отпуста* исправно је употребити наменски акузатив *установе за притвор* и *институт за условни отпуст* јер се акузативом истиче наменско значење, док генитив успоставља значење припадности.

Намерно значење има спој *истрага осумњиченог* због чега беспредлошком генитиву овде није место, већ ваља користити намерни генитив с предлогом *против* (*истрага против осумњиченог*). Осим тога, семантичка интерпретација израза може бити двострука јер се може тумачити и у објекатском значењу [← неко истражује осумњиченог], али и у субјекатском [← осумњичени спроводи истрагу]. Иако до двосмисленоси долази веома ретко, онда када се израз изолује из контекста или када је семантика појма у генитиву таква да он може бити и вршилац и трпилац радње, ипак овакве спојеве треба избегавати посебно ако имамо на уму да правни језик тежи што већој прецизности и јасноћи.

Исто тако, *поступак азила* се може тумачити двојако: у посесивном значењу [← *азил има/садржи поступак] и као дубинска агентивна конструкција [← *азил поступа]. С обзиром на то да је реч о апстрактном појму чија лексичка семантика блокира везивање посесивних и активних глагола, реч може бити, заправо, само о поступку који се спроводи да би се добио азил те би именица ’поступак’ могла имати допуну само у облику већ поменутог акузатива.

Беспредлошки генитив се погрешно користи и у споју *ризик непосредне опасности* јер се овде намеће посесивно значење [← *опасност има ризик] што никако нема смисла. Пошто је ризик могућност да се деси нешто лоше, а могућност увек долази, потиче од неке ситуације, концепт потицања налаже употребу генитива с аблативним предлогом *од*. Дакле, исправно је *ризик*

од непосредне опасности. Посесивно значење се намеће и у спој *подаци пацијената*, који би се једнако тумачио као и, на пример, *ствари пацијената*, *болести пацијената* и сл. Податак је ’чињеница која може помоћи да се нешто дозна’ (СЕР) те је појам о ком он реферише његов тематски садржај. Зато, кад је реч о тзв. тематском објекту, управна именица регира локатив с предлогом *о* (Пипер и др. 2005: 508), који је експонент релативне клаузе где локатив има функцију предлошког објекта: *подаци о пацијенту* [← подаци који говоре о пацијенту]. У посесивном смислу се тумачи и зависни део спој *анализа разлога интервенција* [← *интревенције имају разлоге]. Међутим, именица ’разлог’ за себе везује акузатив с предлогом *за* (Пипер и др. 2005: 211) па је једино правилно *анализа разлога за интервенцију*.

Другог типа су огрешења код спојева *поступак истраге*, *акт насиља*, *случај смрти* и *радња кривичног дела*. Њихов зависни члан је тзв. експликативни генитив, чија је семантичка улога јасније дефинисање управног појма који је недовољно одређен сам по себи. Дакле, он допуњује, конкретизује, другим речима, објашњава садржај управне именице. Овај генитив је кодиран именицама ’истрага’, ’насиље’, ’смрт’ и спојем ’кривично дело’, који означавају конкретније, перцептивно лакше доступне концепте. Поред тога, ове именице су представе глаголских процеса исказаних глаголима ’истражити’, ’силити’, ’умрети’ и ’делати’ те је редундантно везивати их за именице апстрактније семантике. Дакле, довољно би било рећи *истрага* уместо *поступак истраге*, *насиље* уместо *акт насиља*, *смрт* уместо *случај смрти, кривично дело* уместо *радња кривичног дела*.

5. *Закључна разматрања*. Спроведеном анализом су обухваћени лексички спојеви који се мање или више доследно појављују у правним текстовима и излазе из система стандардног српског језика због тога што су сковани без вођења рачуна о граматичности, намераваном значењу и језичком стилу. Језик права је специјалистички језик *par excellence* и користи се мноштвом термина којима треба да јасно и прецизно искаже намеравано значење и предупреди двосмисленост. Језиком се кодира садржај права: закони, норме, искази, оптужнице, пресуде итд. те он мора поштовати граматичка правила. Међутим, због изразите формализованости, специфичне фразеологије, високостручних термина и редукованости израза, језик права је често херметичан.

Истраживање је показало да се несистемски спојеви у правним текстовима могу поделити у две групе. Прву групу чине придевско-именички спојеви, код којих се види утицај англосаксонске правне терминологије по томе што је реч о двочланим спојевима (као и у енглеском језику) за које у српском језику већ постоје једночлани или вишечлани именски изрази. Другој групи припадају именичко-именички спојеви који показују поремећаје у рекцији што може озбиљно угрозити разумевање намераваног значења. Поред тога, нелогичности и језичке неправилности негативно утичу на квалитет језика текста па тиме и на квалитет закона и осталих важних правних докумената. Зато би правници требало да буду језички компетентни или бар да сарађују с лингвистима. Да завршимо речима Е. Максимовић: „Израда методологије истраживања правног језика и правних наука уопште (наро-

чито њених проблема језичког карактера) без сумње би допринела и те како корисном одређивању статуса језика у праву као и права у језику" (Максимовић 2006: 170).

ЛИТЕРАТУРА

Висковић 1989: N. Visković, *Jezik prava*, Zagreb: Biblioteka Naprijed.

Касирер 1978: E. Cassirer, *Ogled o čovjeku. Uvod u filozofiju ljudske kulture*, Zagreb: Naprijed – Izdavačko knjižarsko poduzeće.

Лукић 1977: R. Lukić, *Metodologija prava*, Beograd: Zavod za izdavanje udžbenika; Beogradski izdavačko-grafički zavod.

Максимовић 2006: Е. Максимовић, Јурислингвистика као спона између правних и језичких наука, *у*: М. Мићовић (ред.), *Зборник Право и језик*, Крагујевац: Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, Институт за правне и друштвене науке, 163–173.

Петрић 1980: Б. Петрић, Методика, терминологија и језик одлука у кривичном поступку, *Гласник АКВ*, 10, 29.

Пипер/Клајн 2013: П. Пипер, И. Клајн, *Нормативна граматика српског језика*, Нови Сад: Матица српска.

Пипер и др. 2005: П. Пипер и др., *Синтакса савременог српског језика. Проста реченица*, Београд: Институт за српски језик САНУ, Београдска књига, Матица српска.

Радовановић 1977: M. Radovanović, Imenica u funkciji kondenzatora I, poseban otisak *Zbornika za filologiju i lingvistiku*, XX/1, 63–144.

Радовановић 1990: M. Radovanović, *Spisi iz sintakse i semantike,* Sremski Karlovci – Novi Sad: Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića – Dobra vest.

Радовановић/Бугарски 2007: М. Радовановић, Н. Бугарски, Номинализације: два лика, *Зборник Матице српске за славистику*, 71–72, 199–208.

Рапапорт 2000: G. C. Rappaport, The Slavic Noun Phrase, *To appear in*: G. Fowler (ed.), *Comparative Slavic morphosyntax*, Bloomington: Slavica Publishers 1–44. <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.582.2630&rep=rep1&type=pdf>, 20. 8. 2018.

Савић и др. 2006: С. Савић, С. Константиновић Вилић, Н. Петрушић, Језик закона – карактеристике и родна перспектива, *у*: М. Мићовић (ред.), *Зборник Право и језик*, Крагујевац: Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, Институт за правне и друштвене науке, 55–63.

Селимовић 1970: M. Selimović, *Za i protiv Vuka,* Sarajevo: Svjetlost, Izdavačko preduzeće.

Симеуновић 2003: V. Simeunović, *Rečnik pravnih termina za novinare,* Beograd: Medija centar.

Симић 2006: М. Симић, Улога језика у тумачењу права, *у*: М. Мићовић (ред.), *Зборник Право и језик*, Крагујевац: Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, Институт за правне и друштвене науке, 65–72.

СЕР: Српски електронски речник. <http://www.srpskijezik.com>

Табороши 2006: С. Табороши, Језик у праву, *у*: М. Мићовић (ред.), *Зборник Право и језик*, Крагујевац: Правни факултет Универзитета у Крагујевцу, Институт за правне и друштвене науке, 29–41.

Тирзма 2008: P. Tiersma, What is Language and Law? And Does Anyone Care?, *in:* F. Olsen, A. Lorz, D. Stein (eds.), *Law and Language: Theory and Society*, 8–37.

Ђорић 2017: Д. Ђорић, Значај језика за право, *у*: С. Орловић (ред.), *Зборник радова Правног факултета у Новом Саду*, 51/4, 1573–1587.

Хумболт 1836–39: Humboldt, W. v. *Gesammelte Schriften*, Berlin: Berliner Akademie.

Jelena R. Redli

NONSISTEMIC PHRASES IN LEGAL TEXTS

Summary

The law and its content are expressed in language, but the relationship between language and law is underestimated because language in the legal profession is ignored. Using the corpus composed of court verdicts in the Republic of Serbia and Serbian media web portals, the paper identifies deviations in the attributive and case semantics, which result from incorrect combining of words, and offers solutions in accordance with the Serbian language norm. The analysis of the corpus has shown that the phrases fall out of the standard Serbian language system because they are created without taking into account grammaticality, intended meaning, and language style. These nonsystemic phrases in legal texts can be divided into two groups. The first group consists of adjective + noun phrases, which show the influence of English legal terminology in terms of two-member phrases (as well as in English) for which there are already one-member or multi-member nominals in the Serbian language. The second group includes noun + noun phrases that show deviations in the case government which can seriously compromise the understanding of the intended meaning. The registered illogicalities and linguistic deviations negatively affect the quality of the language of law texts because it makes them ambiguous and / or incomprehensible.

Key words: the Serbian language, language of law, semantics, nonsystemic phrases, attribution, case government.